

Riktlinjer för Medborgardialog

Program

Policy

Plan

» Riktlinjer

Regler

Beslutad av kommunstyrelsen den 8 mars 2021,
§ 26. Dnr KS2020.0311

Dokumenttyp: Riktlinjer

Dokumentet gäller för: Alla nämnder

Diarienummer: KS2020.0311

Giltighetstid: Tillsvidare

Tidpunkt för aktualitetsprövning: En gång per mandatperiod

Dokumentansvarig: Sektorschef SMS

Innehåll

1	Inledning	3
2	Syfte och önskade effekter.....	3
3	Medborgare och medborgardialog.....	3
3.1	Medborgare.....	3
3.2	Medborgardialog	3
4	Förhållningssätt.....	4
4.1	Vi välkomnar medborgarnas delaktighet i utvecklingen av kommunen	4
4.2	Vi strävar efter representativa & tillgängliga medborgardialoger.....	4
4.3	Vi för medborgardialog i frågor som medborgarna kan påverka.....	4
4.4	Vi för medborgardialog tidigt och är tydliga med syftet.....	4
4.5	Vi återkopplar och tar med resultaten inför beslut	5
4.6	Vi säkerställer medborgarnas tillgång till information	5
5	Delaktighetstrappan.....	5
5.1.1	Definition av information	5
5.1.2	Definition av konsultation.....	6
5.1.3	Definition av dialog.....	6
5.1.4	Definition av inflytande.....	6
5.1.5	Definition av medbeslutande.....	6
6	Andra dialoger och inflytandevägar	6
6.1	Verksamhetsdialog (brukardialog)	6
6.2	Råd	6
6.3	Plan- och bygglovsprocesser	7
6.4	Medborgarförslag och synpunkter	7

1 Inledning

För att klara nutidens och framtidens utmaningar gällande demokrati, demografi och ekonomi visar forskning att medborgarna behöver göras delaktiga. I Vision Skövde 2025 betonas att ”vi ska utveckla former för att mötas och samverka på alla nivåer så att alla invånare ska kunna känna delaktighet”.

Skövde kommun har som mål i visionen att utvecklas till en plats där vi år 2025 ”har invånare som är nöjda med sina liv och den samhällsservice som erbjuds”. För att nå det målet behöver vi känna till medborgarnas behov och perspektiv samt nyttja deras kunskap och låta dem vara delaktiga i utvecklingen av kommunen.

Detta ställer krav på att företrädare för Skövde kommun, förtroendevalda och tjänstepersoner, har ett förhållningssätt som välkomnar medborgarnas delaktighet och engagemang.

Syftet med dessa riktlinjer är att ge vägledning för kommunens medborgardialoger.

2 Syfte och önskade effekter

Syftet med medborgardialog är att förstå, ta hänsyn till och ta tillvara på medborgarnas perspektiv, behov och kunskap samt att ge medborgarna möjlighet att vara delaktiga i och påverka kommunens utveckling.

Genom medborgardialog säkerställer vi att:

- Medborgarna är delaktiga i, och känner att de kan påverka, kommunens beslut, verksamheter och utvecklingsarbete.
- Medborgarna känner förtroende för kommunens förtroendevalda och tjänstepersoner.
- Medborgarna känner att de har en god kontakt med kommunens förtroendevalda och tjänstepersoner.

Kommunen strävar även efter att:

- Medborgarna har insyn i kommunens beslut och verksamheter.
- Medborgarna har tillgång till information om kommunens beslut, verksamheter och utvecklingsarbete.

3 Medborgare och medborgardialog

3.1 Medborgare

I dessa riktlinjer används begreppet medborgare då det är ett nationellt vedertaget begrepp i arbetet med medborgardialog. Med begreppet medborgare avses enskilda personer som Skövde kommun finns till för, mer specifikt uttryckt de som bor, verkar eller vistas i Skövde kommun.

3.2 Medborgardialog

Medborgardialog är ett systematiskt arbetssätt för att samla in medborgares, föreningars, företags eller andra organisationers perspektiv, behov och kunskap. Detta kan göras i form av konsultation, dialog, inflytande eller medbestämmande – dessa termer definieras under rubrik 5 ”Delaktighetstrappan” som beskriver graden av inflytande vid medborgardialog.

Initiativ till medborgardialog tas av förtroendevalda, tjänstepersoner eller medborgare. Beslut om att genomföra medborgardialog fattas av kommunens förtroendevalda som ansvarar för frågan det ska föras medborgardialog om. I medborgardialog deltar förtroendevalda, även tjänstepersoner kan delta.

4 Förhållningssätt

Följande förhållningssätt utgör utgångspunkten för kommunens arbete med medborgardialog:

1. Vi välkomnar medborgarnas delaktighet i utvecklingen av kommunen
2. Vi strävar efter representativa & tillgängliga medborgardialoger
3. Vi för medborgardialog i frågor som medborgarna kan påverka
4. Vi för medborgardialog tidigt och är tydliga med syftet
5. Vi återkopplar och tar med resultaten inför beslut och utvecklingsarbete
6. Vi säkerställer medborgarnas tillgång till information

4.1 Vi välkomnar medborgarnas delaktighet i utvecklingen av kommunen

Vi välkomnar medborgarnas delaktighet i utvecklingen av kommunen och ser att medborgardialog är en förutsättning för att uppnå Skövdes Vision 2025. Medborgarnas perspektiv, behov och kunskap är viktiga både inför beslut och i kommunens utvecklingsarbete.

4.2 Vi strävar efter representativa & tillgängliga medborgardialoger

Vi strävar efter att våra medborgardialoger ska vara representativa utifrån de sju diskrimineringsgrunderna som omfattas av lagen: ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning samt funktionsnedsättning. Utifrån dessa grunder, samt socioekonomiska förutsättningar, strävar vi också efter att göra våra medborgardialoger tillgängliga. I våra medborgardialoger tar vi hänsyn till om någon målgrupps perspektiv särskilt bör beaktas.

4.3 Vi för medborgardialog i frågor som medborgarna kan påverka

Vi för medborgardialog i frågor som medborgarna kan påverka och gör därför en bedömning inför beslut och i utvecklingsarbeten huruvida medborgardialog ska genomföras. För att en medborgardialog ska kunna genomföras måste frågan vara påverkbar – frågan får inte regleras av lag eller andra beslut på ett sådant sätt att dialogen inte kan leda till några skillnader i beslutet eller utvecklingsarbetet. Dessutom måste vi vara påverkbara – vi måste vilja ta till oss medborgarnas perspektiv, behov och kunskap samt låta det vara en del i underlaget till beslut eller utvecklingsarbete.

4.4 Vi för medborgardialog tidigt och är tydliga med syftet

Vi för medborgardialog tidigt och är tydliga med syftet. Vid beslut om att medborgardialog ska föras så genomförs den i ett så tidigt skede som möjligt, och om möjligt, återkommande under

processen. Inför medborgardialoger är det viktigt att vi är tydliga med syftet, målet och graden av påverkansmöjlighet samt ger medborgarna kunskaper om ämnet som berörs. Formen för medborgardialogen anpassas utifrån frågans natur.

4.5 Vi återkopplar och tar med resultaten inför beslut

Vi återkopplar resultatet till medborgarna och tar med det inför beslut. Efter en medborgardialog återkopplar vi vad som framkommit och hur det kommer användas i den fortsatta processen. Resultatet från våra medborgardialoger tas med som underlag inför beslut eller i utvecklingsarbetet. Det som lyfts fram av medborgarna vid en medborgardialog är inte nödvändigtvis styrande i den fortsatta processen men ska finnas med som underlag.

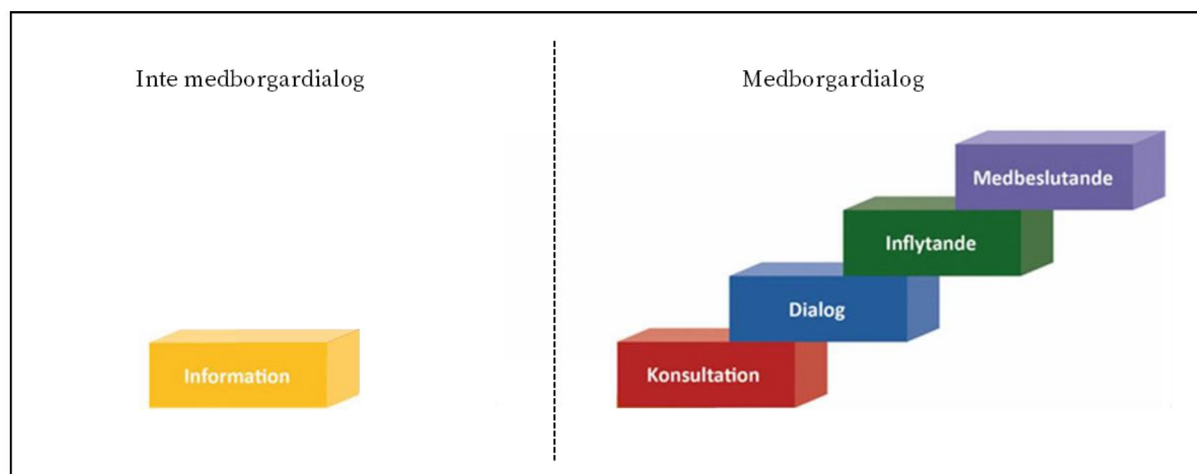
4.6 Vi säkerställer medborgarnas tillgång till information

Vi säkerställer medborgarnas tillgång till information samt strävar efter att ha ett öppet och transparent arbetssätt för att göra det enkelt för medborgarna att delta i, samt påverka, kommunens utveckling. Vi informerar om beslut och utvecklingsarbeten som är aktuella samt hur medborgarna kan delta i och påverka dessa.

5 Delaktighetstrappan

Delaktighetstrappan beskriver graden av inflytande för medborgare vid medborgardialog samt vad som är medborgardialog och inte. Syftet med delaktighetstrappan är att skapa förståelse och kunskap och kan ses som ett verktyg i arbetet med medborgardialog.

Delaktighetstrappan är inte tänkt att visa en progression där samtliga steg ska genomföras inom en medborgardialog, den ska inte heller förmedla en strävan efter att alltid nå översta steget i alla medborgardialoger. Istället är delaktighetstrappan tänkt att vara en hjälp för att skapa förståelse, internt och externt, för att medborgardialog kan genomföras på olika sätt beroende på graden av inflytande som är relevant att medborgarna har i frågan.

5.1.1 Definition av information

Att informera medborgarna om kommunens beslut och utvecklingsarbete är en självklarhet och en förutsättning för att medborgare ska kunna engagera sig. Information ökar medborgarnas förståelse och förtroende för våra beslut och verksamheter. Både förtroendevalda och

tjänstepersoner delger medborgarna information och det är önskvärt att även politiska ställningstaganden kring beslut och utvecklingsarbeten beskrivs. Information är inte medborgardialog eftersom medborgarna inte har något inflytande i frågan.

5.1.2 Definition av konsultation

Kommunen har ett antal frågeställningar som de vill att medborgarna tar ställning till. Konsultation innebär att den enskilde medborgaren får tycka till utan att höra eller ta del av vad förtroendevalda, tjänstepersoner eller andra medborgare tycker i frågan. Vid konsultation deltar förtroendevalda och lyssnar på medborgarna.

5.1.3 Definition av dialog

Kommunen bjuder in eller söker upp medborgare för att samla in deras perspektiv, behov och kunskap kring en särskild fråga. Medborgare får möjlighet att träffa förtroendevalda och andra medborgare och får höra andras synpunkter, men det finns ingen strävan efter konsensus.

5.1.4 Definition av inflytande

Kommunen bjuder in eller söker upp grupper av medborgare och involverar dem i en längre process för att ta fram förslag som presenteras för politiken. Medborgare får möjlighet att möta förtroendevalda och andra medborgare för att utbyta perspektiv och kunskap samt skapa mer hållbara lösningar.

5.1.5 Definition av medbeslutande

Kommunen bjuder in eller söker upp medborgare för att involvera dem i längre processer där medborgarna tillsammans med förtroendevalda, tjänstepersoner och andra aktörer i samhället medskapar, beslutar och tar ansvar för genomförandet.

6 Andra dialoger och inflytandevägar

Utöver medborgardialog har kommunen olika forum och former för dialog med medborgare som alla är viktiga för kommunens utveckling, dessa beskrivs nedan.

6.1 Verksamhetsdialog (brukardialog)

Verksamhetsdialog (brukardialog) är dialog som sker mellan tjänstepersoner, eller andra företrädare för kommunens verksamheter, och medborgare som nyttjar eller kommer att nyttja verksamheterna. Verksamhetsdialog genomförs vid utveckling eller förändring av verksamhet som inte kräver ett politiskt beslut. Eftersom förtroendevalda inte deltar i dessa dialoger räknas de inte som medborgardialog.

6.2 Råd

Råd är en strukturerad form för möten mellan företrädare för Skövde kommun och aktörer som verkar i det lokala samhället och som företräder medborgarintressen. Aktörerna kan vara föreningar, myndigheter eller andra organisationer men inte enskilda personer. Medborgardialoger kan genomföras inom råden, råden i sig själva är dock inte en form av medborgardialog.

6.3 Plan- och bygglovsprocesser

Den formella samrådsskyldigheten enligt plan- och bygglagen (PBL), det vill säga när kommunen genomför samråd och granskning av översiktsplaner, fördjupade översiktsplaner, planprogram eller detaljplaner, kan innefatta en medborgardialog. Medborgardialogen bör påbörjas i ett tidigare skede, innan den formella planprocessen börjar. Detta för att säkerställa att medborgarnas perspektiv, behov och kunskap finns med i plan- och bygglovsprocesserna så tidigt som möjligt.

6.4 Medborgarförslag och synpunkter

Utöver medborgardialog så finns det andra möjligheter för medborgarna att lämna förslag och synpunkter till kommunen. Medborgarnas möjlighet att lämna förslag till kommunens förtroendevalda regleras i lag samt i kommunfullmäktiges arbetsordning, så kallade medborgarförslag. Medborgarna har också möjlighet att skicka in synpunkter på kommunens verksamheter via kommunens synpunktshantering och kontaktcenter.